

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBAI PATEIKTAS KLAUSIMAS:

Kada perkančiosios organizacijos gali sudaryti viešojo pirkimo – pardavimo sutartis žodžiu ir kada galima būtų pirkimo procedūras vykdyti žodžiu?

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS ATSAKYMAS:

Pirkimo sutarties sudarymas žodžiu.

Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Įstatymo) 18 straipsnio 10 dalis nustato, kad perkančioji organizacija tvirtindama supaprastintų pirkimų taisykles, jose gali nustatyti, kad pirkimo sutartis gali būti sudaroma žodžiu, kai atliekami supaprastinti pirkimai, kurių sutarties vertė yra mažesnė kaip 3000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio). Šioje Įstatymo nuostatoje akcentuojama pačios pirkimo sutarties, o ne konkrečių prekių, paslaugų, darbų numatomo pirkimo vertė. Numatomo pirkimo vertė nustatoma sumuojant sutarčių vertės, kurios sudaromos dėl to paties tipo prekių, paslaugų ar dėl to paties objekto darbų per einamuosius finansinius metus arba per 12 mėnesių nuo pirkimo pradžios. Taigi, sutarties vertė gali sutapti su numatoma pirkimo verte, jeigu prekių ar paslaugų pirkimas per einamuosius finansinius metus arba per 12 mėnesių nuo pirkimo pradžios atliekamas vieną kartą ir sudaromos pirkimo sutarties nenumatoma atnaujinti. Jeigu numatomi keli pirkimai dėl to paties tipo prekių, paslaugų ar dėl to paties objekto darbų per einamuosius finansinius metus arba per 12 mėnesių nuo pirkimo pradžios, tuomet numatomo viešojo pirkimo vertė bus didesnė nei kiekvienos atskiros sutarties vertė.

Todėl, jeigu perkančioji organizacija sudaro keletą sutarčių dėl to paties tipo prekių, paslaugų ar dėl to paties objekto darbų per metus, kurių vertes reikia sumuoti, tačiau kiekvienos *atskiros sutarties* vertė yra mažesnė kaip 3000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio), jos galėtų būti sudaromos žodžiu, nepriklausomai nuo numatomos bendros pirkimo vertės. Tačiau perkančioji organizacija, prieš nusprendama skaidyti pirkimą į dalis ar atlikti atskirus pirkimus, turėtų atkreipti dėmesį į kai kuriuos vertės skaičiavimo ir pirkimo procedūrų pasirinkimo aspektus, nustatytus Įstatymo 9 straipsnyje.

Vadovaujantis Įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi pirkimo vertės nustatymo būdas negali būti pasirenkamas taip, kad būtų galima išvengti Įstatymo nuostatų dėl pirkimo būdų pasirinkimo

ir pirkimo procedūrų vykdymo. Pavyzdys: perkančioji organizacija numatė, kad per metus įsigys 10 kompiuterių, kurių vertė 4000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio). Dirbtinai skaidyti pirkimą į dalis ar atlikti atskirus pirkimus vien tam, kad sutartis galima būtų sudaryti žodžiu nebūtų galima, perkančioji organizaciją turėtų atlikti vieną pirkimą ir, kadangi sutarties vertė viršytų 3000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio) sutartis turėtų būti sudaroma raštu.

Skaidyti pirkimą dalimis galima, jeigu būtų pagrįstų priežasčių vykdyti atskirus pirkimus. Pavyzdžiui, kai perkančioji organizacija numatė preliminarų perkamų kompiuterių poreikį, tačiau vienu pirkimu įsigyja tuo metu reikalingą kiekį (pavyzdžiui, metų ketvirčiais), atsiradus naujam poreikiui – kitą reikalingą kiekį. Kiekvieno tokio pirkimo atveju, jeigu būtų vykdomas atskiras supaprastintas pirkimas ir, jeigu sutarties vertė neviršytų 3000 Eur, sutartis galėtų būti sudaroma žodžiu.

Pirkimo dokumentai nerengiami ir pirkimas vykdomas žodžiu

Pirkimas žodžiu (t.y. nerengiant pirkimo dokumentų) galėtų būti atliekamas vykdamas supaprastintus pirkimus, kai pirkimo vertė nėra didelė, pirkimo objektas nėra sudėtingas, sutartis bus vienkartinio pobūdžio ir pan. Perkančiosioms organizacijoms nustatant sumą, kurios neviršijus pirkimo dokumentai gali būti nerengiami rekomenduojama vadovautis Perkančiųjų organizacijų supaprastintų viešųjų pirkimų pavyzdinėmis taisyklėmis, patvirtintomis Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 1S-91. Jose rekomenduojama perkančiosios organizacijos supaprastintų pirkimų taisyklėse įtvirtinti galimybę pirkimo dokumentų nerengti tuo atveju, kai apklausa vykdoma žodžiu ir pirkimo sutarties vertė neviršija 3000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio). Tačiau taip pat svarbu įsitikinti ar nebūtų pažeidžiama jau minėta Įstatymo 9 straipsnio 2 dalies nuostata, draudžianti skaidyti pirkimą, jeigu taip galėtų būti išvengta Įstatymo nustatytos pirkimų tvarkos.

Net ir vykdydama apklausą žodžiu, perkančioji organizacija turi turėti dokumentus, pagrindžiančius jos priimtų sprendimų atitikimą Įstatymo reikalavimams (Įstatymo 85 straipsnio 4 dalis), pavyzdžiui, pirkimų pažymos, pirkimų žurnalas ir/ar kiti sprendimų atitikimą Įstatymo reikalavimams pagrindžiantys dokumentai.
